

Caixes Niu

Des de Concep-t SCCL, i amb la col·laboració d'[Ecotons](#), fomentem l'activitat "Taller de caixes niu", on tant empreses com escoles i particulars poden participar en la construcció de caixes niu que seran donades a associacions i/o fundacions que custodien el territori català per tal que les col·loquin a zones necessàries per a les espècies a qui van dirigides.

Cada caixa anirà matriculada i es podrà fer el seu seguiment des d'aquesta web. Les pròpies entitats encarregades de la seva col·locació són les responsables d'actualitzar aquesta informació, de manera que l'usuari podrà conèixer la zona on està situada la seva caixa, la viabilitat, ocupació i estat de conservació.

Tot i que hi ha moltes possibilitats de construir caixes niu amb diversos materials i estructures, utilitzem fustes reciclades de palets. El fet d'utilitzar material reciclat, tot i que preparar-lo per al muntatge comporta una despesa de temps, dóna la oportunitat d'un últim ús abans de la crema o estellat. Una funció ecològica de doble fulla: reducció de residus i estructures que afavoreixen la biodiversitat.

Caixes niu

La gestió dels recursos forestals a finals del segle XIX i durant el segle XX ens ha deixat un paisatge que en moltes ocasions correspon a boscos joves i poc madurs, amb poca presència d'arbres vells. Aquests arbres de més edat i port, conformen forats i cavitats naturals que, a priori, és on nidifiquen moltes espècies d'ocells, com per exemple mallerengues.

En zones urbanes i periurbanes, parcs, jardins i fins i tot els arbres dels carrers i les finestres de casa, poden esdevenir interessants estructures verdes on s'assenta una biodiversitat urbana que sovint queda allunyada de les mirades quotidianes.

Tant en un àmbit com en l'altre (boscos o ciutats), la talla dels arbres vells i la modificació i restauració d'edificacions comporta una disminució d'aquestes cavitats que molts ocells utilitzen per nidificar.

La instal·lació de caixes niu i menjadores afavoreix les espècies a les quals estan destinades, facilitant llocs per a nidificar i suport alimentari. Per a les persones que les instal·len és una bona oportunitat per la observació i seguiment dels ocells, ja que en les èpoques de cria i de menys recursos, molts utilitzen les caixes i menjadores contínuament i es deixen observar.

El projecte

Caixes Niu és un projecte de conservació i divulgació ambiental centrat en la construcció, instal·lació i seguiment de caixes niu i basat en les sinèrgies establertes entre diferents actors socials: empreses, entitats, propietaris i ciutadans en general.

L'objectiu principal del projecte és la promoció i la conservació de la biodiversitat, centrant els esforços en incrementar els espais de refugi i reproducció de fauna salvatge en forma de caixes niu.

Des de **Concep-t**, i amb la col·laboració d'**Ecotons**, s'organitzen tallers on empreses, escoles o particulars poden construir caixes niu de fusta per després cedir-les a entitats de conservació que les instal·laran en aquells indrets més necessaris per la conservació de les espècies a qui van dirigides. Aquestes entitats estableixen acords de custòdia amb els propietaris de les finques on es col·loquen i també són les responsables del seu seguiment i manteniment.

L'entitat també es compromet a introduir tota la informació de cada caixa, identificada amb un codi individual, en aquesta pàgina per tal que l'empresa, l'escola o la persona que l'ha construït pugui saber, entre d'altres, on està col·locada, quina entitat n'és responsable, quin ocell la fa servir, quants polls surten cada any o el seu estat de manteniment.

Un projecte de:

Preguntes freqüents

a) Funcionament del projecte

- Com puc col·laborar en el projecte Caixes Niu?

Si ets una **entitat** pots sol·licitar la cessió de caixes niu, col·locar-les en llocs adients, fer-ne un seguiment regular i assegurar el seu manteniment.

Si ets una **empresa** pots participar de dues maneres: comprant caixes niu per cedir-les a una entitat de conservació que les necessiti o bé cedir caixes que heu construït prèviament amb els treballadors de la vostra empresa en una activitat de *team building* sostenible organitzada per Concep-t.

Si ets un **particular** pots col·laborar de tres maneres diferents: cedir caixes niu a una entitat, comprar caixes per col·locar-les tu mateix o bé regalant caixes a un familiar o a un amic. Com a particular pots introduir les dades de la teva caixa a la pàgina web i així contribuir al seguiment dels ocells.

- Comprar, cedir, o regalar. Quina diferència hi ha?

La diferència està en qui serà l'usuari final de la caixa:

Parlem de **comprar** quan s'adquireix la caixa per un ús particular. En aquest cas el comprador rep la caixa al seu domicili juntament amb un fulletó on s'explica com col·locar-la, com mantenir-la i com fer-ne el seguiment.

Parlem de **regalar** quan es compra la caixa per un ús particular, però l'enviament no es fa a l'adreça del comprador sinó de la persona que ha de rebre-la com a regal. La caixa s'envia amb un fulletó on s'explica com col·locar-la, com mantenir-la i com fer-ne el seguiment.

Parlem de **cedir** quan es compra la caixa amb l'objectiu de donar-la a una entitat de conservació que la necessiti. En aquest cas la caixa s'envia directament a l'entitat, la qual es fa càrrec de col·locar-la, fer-ne un seguiment i vetllar pel seu manteniment.

- A quina entitat se li cedeix la meva caixa i quins criteris es segueixen per escollir-la?

Des de Concep-t es busquen entitats que tinguin necessitat de rebre caixes niu per desenvolupar els seus projectes de conservació. Aquestes entitats estan repartides arreu del país i a mesura que es van cobrint les demandes les entitats van canviant.

Els criteris per seleccionar les entitats a qui es cedeixen les caixes depenen del tipus i del número de caixes que necessitin i, sobretot, de que les entitats assumeixin el compromís de col·locar-les i de fer-ne un seguiment i un manteniment durant un mínim de 5 anys.

Les empreses i persones que cedeixin caixes niu rebran un correu informant de l'entitat a qui han estat cedides i del lloc on han estat col·locades. A més, a través del codi individual de la caixa se'n podrà fer una seguiment.

- Com pot la meva entitat obtenir la cessió d'una caixa niu?

Les entitats que vulguin rebre caixes niu ho han de sol·licitar enviant un correu electrònic a info@concep-t.com amb el nom i adreça de l'entitat, el número de caixes de cada tipus que es necessiten i explicar breument el projecte on s'utilitzaran.

- On es col·loquen les caixes cedides?

Donat que les caixes es cediran a una entitat i que hi ha entitats repartides per tot el país, a priori no es pot saber on es col·locarà una caixa concreta. No obstant, les empreses i particulars que cedeixin caixes rebran un correu informant de l'entitat a qui han estat cedides i del lloc on s'han col·locat tan aviat com es col·loquin.

- Com puc saber quina caixa niu escollir?

L'elecció del tipus de caixa niu depèn de l'espècie d'ocell que es vol ajudar a conservar. Cada espècie té uns problemàtica de conservació i unes funcions ecològiques diferents. Només cal llegir la informació de les espècies a qui va dirigida la caixa per decidir on vols incidir tu amb la teva acció.

- Com faig el seguiment de la meva caixa niu?

Tant les entitats que reben les caixes com els particulars que les compren tindran accés, per mitjà d'un codi d'usuari, a una secció de la pàgina web on anotar tota la informació de la caixa: lloc de col·locació, espècies que la fan servir, seguiment dels polls, estat de la caixa.

- Quins són els beneficis del projecte?

El projecte pretén facilitar l'adquisició de caixes niu a les entitats que treballen en la conservació dels ocells i els ecosistemes. Les espècies a qui van dirigides les caixes desenvolupen un paper important en el control i la regulació d'insectes i petits vertebrats en els ecosistemes.

Les caixes niu són una gran eina de sensibilització ambiental, ja que permeten observar de ben a prop els processos reproductius dels ocells.

Finalment, gràcies a la recollida de dades a la pàgina web, es posa un gra de sorra més en el coneixement de les espècies d'ocells a qui van dirigides les caixes niu.

b) Col·locació

- A on i com s'ha de col·locar la caixa niu?

Cada caixa niu està dissenyada per una espècie concreta d'ocell, però només amb això no n'hi ha prou per assegurar que aquesta espècie ocupi la caixa: cal col·locar-la als hàbitats on viu l'espècie i d'una manera determinada (altura, suport...).

Aquesta informació es pot trobar en el fulletó que acompanya les caixes o en els apartats de la web corresponents a cada caixa.

- El fet de col·locar una caixa garanteix que vinguin ocells?

Al medi natural hi ha més ocells que necessiten forats per fer el niu que forats disponibles, de manera que la ocupació de les caixes niu sol ser bastant elevada. No obstant, no es pot assegurar mai al 100% que una determinada caixa s'ocuparà o que la caixa serà ocupada per l'espècie a qui va destinada.

L'elecció del lloc i l'abundància de l'espècie a qui va dirigida són factors importants, de manera que una caixa de mallerenga serà ocupada amb més facilitat que una de mussol o de xoriguer simplement perquè n'hi ha més.

- Com puc saber on s'ha col·locat una caixa niu?

Tant els particulars com les empreses poden fer un seguiment d'una caixa determinada a través del seu codi individual. A la pàgina web es pot introduir el codi de la caixa a l'apartat "Vols fer el seguiment de la teva Caixa niu?" per accedir a tota la informació referent a la col·locació, el seguiment i el seu estat de conservació.

Les empreses a més, poden accedir al llistat de totes les caixes que han construït i/o cedit amb un selector del mateix apartat.

- On s'entra la informació de la col·locació d'una caixa niu?

Per entrar informació de la col·locació d'una caixa s'ha d'entrar a l'apartat "Accés d'entitats" de la pàgina d'inici amb l'usuari i contrasenya que s'ha facilitat prèviament.

La primera taula que apareix ("Caixes noves pendents d'introduir la informació bàsica") són les caixes que han estat cedides a l'entitat i es pot introduir informació del paratge, el municipi, les UTM, l'altura i el suport on s'ha col·locat la caixa així com afegir fotografies.

Al final de l'apartat hi ha un enllaç ("Voleu modificar la informació d'altres caixes?") per si es volen modificar dades ja introduïdes d'una caixa.

c) Revisió

- Cada quant temps s'ha de fer la revisió de les caixes?

Idealment, si es disposa de temps, la caixa s'hauria de revisar una vegada a la setmana en el cas de les mallerengues o cada quinze dies en el cas dels rapinyaires (xot, mussol i xoriguer), ja que així es té informació de tot el procés reproductor: data de posta, número d'ous, naixement dels polls, número de polls, èxit reproductor, etc...

No obstant, no sempre és possible dedicar-hi tants esforços, per això com a mínim es proposa **una revisió a l'any entre el 15 d'abril i el 15 de juny** per tal de comprovar la seva ocupació. Si aquesta visita es fa més tard pot ser que no es trobin els ocells al niu, però les restes que hi trobem també ens donaran informació de la seva ocupació.

- A on puc entrar i/o veure les dades de les revisions?

Si vols **veure dades d'una revisió** d'una caixa entra el seu codi a l'apartat "Vols fer el seguiment de la teva Caixa niu?" a la pàgina inicial del portal. A la fitxa de la caixa veuràs informació bàsica de la caixa amb la seva situació i les darreres revisions que s'han realitzat.

Si el que vols és **entrar dades d'una revisió** has d'entrar a l'apartat "Accés d'entitats" de la pàgina d'inici amb el teu usuari i contrasenya. Al quadre inferior hi trobaràs el formulari "Afegir nova revisió".

d) Manteniment

- Com es fa el manteniment d'una caixa niu?

Les caixes niu tenen una llarga durabilitat, però si es fa un manteniment adequat la seva vida útil es pot allargar i a més les caixes en bon estat són més segures pels seus ocupants.

Els punts més importants alhora de fer el manteniment són:

Assegurar-se que està **ben col·locada**, és a dir que no ha caigut al terra o que no ha canviat la posició inicial. En cas contrari es col·locarà a lloc de nou i es fixarà bé.

Comprovar que conserva la seva **estructura original**, amb totes les peces col·locades a lloc i en bon estat. Cal prendre especial atenció en fustes despreses o encorbades per evitar l'entrada d'aigua a la caixa. Si cal fer reparacions es pot treure temporalment per reparar-la i tornar-la a posar al cap d'uns dies.

Netejar l'interior de la caixa i retirar les restes acumulades, en el cas de les caixes de mallerenga.

- És necessari retirar les restes del niu cada any?

No és necessari retirar cada any les restes acumulades en el cas de les caixes niu de rapinyaires (xot, mussol i xoriguer), però sí que es recomana fer-ho en el cas de les caixes de mallerengues ja que cada any fan un niu nou i si no es retira el de l'any anterior la caixa s'omple fins a dalt i en dos anys deixa de ser útil.

- On entro les dades del manteniment de la caixa?

El formulari per introduir les dades del manteniment de la caixa els trobareu a la part inferior de l'apartat "Afegir nova revisió". Els camps permeten entrar informació sobre l'estat de conservació i la necessitat de fer reparacions.

Es proposa utilitzar les "visites de revisió" de les caixes per recollir també la informació sobre el seu manteniment.